

Brașov

„Contemporan '80” (I)

Locul marcant pe care-l ocupă Festivalul de teatru contemporan, aproape instituționalizat la Brașov, în suta manifestărilor tradiționale de cultură teatrală, s-a relevat din nou, la cea de a III-a ediție. „Contemporan '80” s-a impus ca un eveniment al vieții artistice naționale, reunind în a sa acoladă — într-un forum profesional — un eșantion de 12 spectacole proeminente și o amplă și consistentă dezbateră. Un afiș substanțial, reprezentativ pentru starea actuală a dramaturgiei originale și, într-o bună măsură, corespunzător posibilităților de prospectare a cimpului dramaturgiei străine, a constituit premisa valoroasă a acțiunii, baza și argumentul de lucru pentru o aplicată și responsabilă consultare colectivă a repertoriului. Ecoul puternic stîrnit în rindurile publicului (care literalmente a luat teatrul cu asalt la piesele românești, îndeosebi), titlurile prestigioase ale dramaturgiei originale aduse pe generic, calitatea reprezentățiilor, nivelul înalt al analizelor la obiect, temele propuse în secțiuni specializate, raportate la subiectul general, mărturisesc reușita festivalului și a colocvului brașovean, conceput și realizat în cadrul larg al Festivalului „Cîntarea României”, sub egida Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale, a Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Brașov. Și, firește, sub auspiciile Teatrului Dramatic din oraș.

Afișul

a exprimat cu precădere o direcție relativ nouă a dramaturgiei noastre, reunind numele unor dramaturgi importanți, sub titluri inedite pentru marele public. Horia Lovinescu, D. R. Popescu, Paul Everac, Marin Sorescu, Sîntő András, Romulus Guga, Tudor Popescu au fost prezenți la rampă cu scrieri majore, cele mai multe apte să figureze în repertoriul permanent al teatrului românesc. Afișul a fost interesant prin diversitatea stilistică, prin pluralitatea formulelor și prin liniile orizontului tematic; incitant prin originalitatea demersului artistic, prin calitatea scriiturii dramatice, stimulate evident de competiția cu celelalte genuri. Afișul a fost proaspăt. A predominat noutatea, premiera absolută, ediția princeps, chiar dacă unele opere sînt mai demult cunoscute prin tipar. Direcția la care ne referim concentrează tema filosofică și preocuparea morală, meditația de amplă deschidere spre ontologie și universal, implicarea curajoasă în problemele ce obsedează lumea contemporană. A scăzut ponderea narativă, s-au estompat tendințele descriptiviste, în favoarea dezbaterii de idei, căutîndu-se răspunsuri proprii la marile întrebări ale existenței.

Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă de Horia Lovinescu sau *Pluta*

Meduzei de Marin Sorescu, scrieri remarcabile, de vîrf, în bibliografia autorilor, drame de factură complexă, de un realism transfigurat prin demers alegoric, analizează șansele recuperării condiției umane, pledînd în egală măsură pentru triumful valorilor autentice în tabloul conflictelor ireductibile. *Evl mediu întîmplător*, noua piesă a lui Romulus Guga, operă cu un ton original în peisajul dramei românești contemporane, pamflet tragicogrotesc la adresa unui univers represiv, dotat, acesta, cu subtile și disimulate mijloace de pervertire a umanelui, a lărgit, iarăși, considerabil, unghiul de investigație a lumii de azi, îmbogățînd instrumentarul dramaturgiei. În alt registru, de lirism oniric, la granița realului cu irealul, se situează *Scoica de lemn* de Fănuș Neagu, alt argument în demonstrația îmbogățirii tiparelor stilistice și a incursiunilor tematice, a procesului devenirii calitative ce se săvîrșește, sub ochii noștri, în literatura dramatică. Satira (în recesiune o îndelungată perioadă) a fost prezentă prin piesa sarcastică a lui Tudor Popescu, *Cuibul*, virulent atac la adresa imposturii și demagogiei, a incompetenței mistificatoare. *Un pahar cu sifon* de Paul Everac, dramă realist-psihologică, scriere „de gen”, — mai puțin elocventă în ansamblul creației dramaturgului — folosind investigația reportericească în cercetarea realului, s-a distins prin modalitatea — la

modă — a restrîngerii la două personaje. Dacă adăugăm acestor titluri dramele ce interoghează istoria, pentru a produce rezonanțe adinci în prezent, *Muntele* de D. R. Popescu, poetic discurs dramatico-politic, cu inserții folclorice, despre dreptatea apărătorului și incriminarea agresivității, și *Floriile unui geambaș* de Sütő András, dramă-avertisment împotriva iluzionării și tergiversării în dinamica transformărilor sociale, vom conveni asupra valorii pieselor prezente în festival. Ele au convins publicul că șansa succesului teatrului românesc se află în mîinile dramaturgilor, că dramaturgia noastră la ora actuală fertilizează conceptul contempora-

neității, producînd opere convingătoare prin culezanța ideilor, prin rafinarea expresiei și adîncimea problematică.

Mai sîrac s-a arătat, de astă dată, afișul piesei străine, reflectînd pe de o parte precaritatea informației (aspect asupra căruia vom reveni), iar pe de alta, modul, adesea hazardat, de includere în repertoriu. Selecția, renunțînd, firește, la lucrările de larg consum, la titlurile comerciale, care au pătruns pe multe scene, s-a oprit la *Haina cu două fețe* de Stanislav Stratiev, comedie feroce, ce situează la paroxism absurditatea birocrăției, și *Soldatul necunoscut și soția lui* de Peter Ustinov, fabulă consistentă, cu limezi tilcuri antirăzboinice, dar și cu

Premiile Festivalului

Premiul pentru cel mai bun spectacol (ex-aequo) :

■ **HAINA CU DOUĂ FEȚE** de Stanislav Stratiev, regia Alexandru Točilescu, Teatrul Giulești.

■ **SOLDATUL NECUNOSCUT ȘI SOȚIA LUI** de Peter Ustinov, regia Eugen Mercus, Teatrul Dramatic din Brașov.

Premiul pentru cea mai bună opțiune repertorială pentru o piesă din dramaturgia românească contemporană :

■ **JOCUL VIEȚII ȘI AL MORȚII ÎN DEȘERTUL DE CENUȘĂ** de Horia Lovinescu, Teatrul German de Stat din Timișoara.

Premiul pentru cea mai bună opțiune repertorială pentru o piesă din dramaturgia străină contemporană :

■ **HAINA CU DOUĂ FEȚE** de Stanislav Stratiev, Teatrul Giulești.

Premiul pentru regie (ex-aequo) :

■ **FLORIN FĂTUȚESCU**, pentru realizarea spectacolului *Pluta Meduzei de Marin Sorescu*, la Teatrul „Valea Jiului” din Petroșani.

■ **CRISTIAN HADJI-CULEA**, pentru realizarea spectacolului *Evul mediu întîmplător de Romulus Guga*, la Teatrul Mic.

Premiul pentru scenografie (ex-aequo) :

■ **VIRGIL MILOIA**, pentru scenografia spectacolului *Soldatul necunoscut și soția lui* de Peter Ustinov, la Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara.

■ **GEORGE DOROȘENCO**, pentru scenografia spectacolelor *Scoica de lemn de Fănuș Neagu*, la Teatrul „Nottara”, și *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă de Horia Lovinescu*, la Teatrul German de Stat din Timișoara.

Premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol masculin :

■ **MIHAI STAN**, pentru rolul *Funcționarul*, în spectacolul *Haina cu două fețe*.

Premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol feminin :

■ **LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ**, pentru rolul *Victoria*, în spectacolul *Evul mediu întîmplător*.

Premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol secundar (ex-aequo) :

■ **MIRCEA ANDREESCU**, pentru rolul *Inventatorul*, în spectacolul *Soldatul necunoscut și soția lui*, Teatrul Dramatic din Brașov.

■ **MAKRA LAJOS**, pentru rolul *Rebelul*, în spectacolul *Soldatul necunoscut și soția lui*, Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara.

obscurități în interpretarea mecanismelor istoriei, scrieri care au relevat un militanțism etic în interesante paginări teatrale.

Confesiunile paralele,

conduse de criticul Valentin Silvestru, au adus față în față parte dintre realizatorii montărilor și un public numeros, format din critici, teatrologi, regizori, directori de teatre, activiști culturali și, firește, autori dramatici. În această secțiune, deosebit de productivă, a colocviului, dedicată analizei la obiect a spectacolelor, procedeu intrat în practica secției de critică a A.T.M., s-au auzit câteva utile măr-

turii de creație, s-au „developat“ unele „filme“ din laboratorul de regie, și s-au emis temeinice judecăți de valoare, vizând valorificarea scenică a piesei contemporane. Așadar, în microinterviuri ad-hoc, s-au „confesat“ regizorii Eugen Mercus, Alexandru Tocilescu, Florin Fătulescu, Cristian Hadji-Culea, Brandy Barasch, Valentina Balogh, Valeriu Paraschiv, directorul și actorul Sinka Károly, secretarii literari Mariana Coruțiu, Zeno Fodor, Nicolae Velea, și au fost „interpe-lați“ de critici dramatici, literari și mulți alți oameni de teatru, și îi numim pe Natalia Stancu, Victor Parhon, Ion Corcora, Horea Popescu, George Genoiu, Margareta Bărbuță, Antoaneta C. Iordache, Mariana Ioan, Victor Ernest Mașek, Ștefan

Premiul pentru debut (ex-aequo) :

■ **MICAELA CARACAȘ, pentru rolul Lisbeth, în spectacolul Floriile unui geambaș de Sütő András, Teatrul Național din Tîrgu Mureș.**

■ **MIRELA CIOABĂ, pentru rolul Femeia, în spectacolul Pluta Meduzei.**

Premiul special al juriului pentru prezentarea unei premiere absolute :

■ **Scoica de lemn de Fănuș Neagu, la Teatrul „Nottara“.**

Diploma revistei „Teatrul“ :

■ **COSTACHE BABII, pentru rolul Dromichaites, în spectacolul Muntele de D. R. Popescu, Teatrul Dramatic din Brașov.**

Diploma revistei „Astra“ :

■ **SINKA KÁROLY, pentru rolul Arhiepiscopul, în spectacolul Soldatul necunoscut și soția lui, Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara.**

Diploma revistei „Vatra“ :

■ **PETER SCHUCH, pentru rolul Tatăl, în spectacolul Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă.**

Diploma revistei „Tribuna“ :

■ **OCTAVIAN DIBROV, pentru scenografia spectacolului Evul mediu în-timplător.**

Diploma revistei „Ateneu“ :

■ **GHEORGHE DĂNILĂ, pentru rolul Dincu în spectacolul Cuibul de Tudor Popescu, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț.**

Diploma Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrale și muzicale :

■ **EUGENIA BALAURE, pentru rolul Frincu în spectacolul Cuibul.**

Mențiuni :

■ **BRANDY BARASCH, pentru regia spectacolului Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă.**

■ **LUMINIȚA BLĂNARU, pentru rolul Soția, în spectacolul Soldatul necunoscut și soția lui, Teatrul Dramatic din Brașov.**

■ **DAN IVĂNESCU, pentru rolul Müller, în spectacolul Floriile unui geambaș.**

Oprea, Valeria Ducea, Emil Poenaru, Miruna Ionescu, Ștefan Iureș, Cornel Pop, Doina Modola, Ileana Berlogea, Dan Culcer, Laurențiu Ulici, Doina Papp, Stelian Vasilescu. Din aceste fertile schimburi de opinii desprindem câteva idei privitoare la fiecare spectacol.

● *Scoica de lemn de Fănuș Neagu la Teatrul „Nottara“* : În absența creatorilor spectacolului, discuțiile, laconice, au punctat caracterul insolit al textului și al montării (regia, Dan Nasta), ridicând câteva întrebări privitoare la teatralitatea piesei, străbătută de intens lirism, la statutul personajelor, nediferențiate caracterologic, din pricina limbajului poate excesiv poetic, în care metafora atinge, în sine, o strălucire cu adevărat fabuloasă.

● *Pluta Meduzei de Marin Sorescu la Teatrul de Stat „Valea Jiului“ din Petroșani* : S-a elogiat opțiunea repertorială, relevându-se profunzimea demersului filosofic și semnificațiile metaforice ale textului ; a fost salutată inițiativa grupului de tineri, care au realizat, în condiții dificile, o montare adecvată stilistic (regia, Florin Fătuțescu), fidelă polisemiei operei. Scenografia (Elena Buzdugan) și semnele ei vizuale au incitat la numeroase interpretări contradictorii. S-a imputat accentuarea registrului tragic în dauna unor mai binevenite accente parodice, dar, în ansamblu, această reprezentare (care a scos dintr-o îndelungată mediocritate teatrul din Petroșani) a fost considerată ca un succes al festivalului și un indubitabil câștig pentru actuala stagiune.

● *Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă de Horia Lovinescu la Teatrul German de Stat din Timișoara* : S-a subliniat calitatea demersului regizoral (Brandy Barasch), care a generat o montare radical diferită de premiera bucareșteană, meritorie prin coerența interpretării și viziunea constructivă. S-a elogiât scenografia (George Doroșenco) care a dat tonul reflexiv necesar.

● *Un pahar cu sișon de Paul Everac la Teatrul Național din Craiova* : În unanimitate au fost amendate lectura regizorală mediocră (Valentina Balogh) și interpretarea pedestră, care au accentuat slăbiciunile piesei, neizbutind să-i releve calitățile. Caracterul ilustrativ, foiletonic al montării și, mai ales, jocul exterior, simplificator al protagonistei au suscitat un mare semn de întrebare : de ce s-a adus spectacolul în competiție ?

● *Muntele de D. R. Popescu la Teatrul Dramatic din Brașov* : a prilejuit discutarea interpretării moderne a istoriei și a stilului potrivit reprezentațiilor ce sondează trecutul, spre beneficiul prezentului. Cu unele obiecții la ilustrativismul scenografiei (Romulus Peneș), a fost apreciat temeiul politic al lecturii regizorale (Eugen Mercus), elogiindu-se de

asemeni jocal laconic, centrat pe idee al interpretului regelui get, văzut ca un „homo politicus“, as al tratativelor diplomatice, iscusit strateg al apărării acestui pământ.

● *Cuibul de Tudor Popescu la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț* : S-a validat opțiunea repertorială, s-a apreciat caracterul „deschis“ al piesei, care permite variațiuni în lectura scenică. Spectacolul se distinge prin independență regizorală (Valeriu Paraschiv), dar pierde din eficiență prin supradimensionare pleonastică a sensurilor, anulându-se, prin zoomorfismul interpretării, eficiența atacului satiric.

● *Floriile unui gambaș de Sütő András la Teatrul Național din Tîrgu Mureș* : s-a aplaudat intrarea în circuitul scenei românești a acestei valoroase drame (în admirabila traducere, premiată de Uniunea Scriitorilor, a regretatului Tudor Baltes). S-a apreciat soliditatea montării (regie, Dan Alecsandrescu), articulațiile interpretării, regretindu-se insuficiența explorare a cadrului istoric, care a dus la diminuarea forței de atac a ideilor.

● *Haina cu două fețe de Stanislav Stratiev la Teatrul Giulești* : Interes deosebit a stîrnit mărturia regizorală (Alexandru Tocilescu) despre sursele comicului, care stau la baza montării, printre autorii citați numărîndu-se Bulgakov, Ilf și Petrov ; s-a apreciat omogenitatea jocului caricatural, aderența interpretărilor la decor (Constantin Russu), supunerea registrelor spectacolului la numitorul unei viziuni integrate. Forța asanatoare a risului a devenit categoria estetică a spectacolului.

● *Soldatul necunoscut și soția lui de Peter Ustinov, la Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara și la Teatrul Dramatic din Brașov* : s-au încrucișat puncte de vedere adverse asupra valorii textului, stabilindu-se, în consens, potențialul lui de teatralitate, care a și generat două montări radical deosebite : un joc colectiv, care a antrenat întreaga trupă, alternînd culori, ritmuri și ipostaze caracterologice într-o tonalitate ironic-burlescă, pe scena maghiară din Timișoara (regia, Sik Ferenc, din R. P. Ungară). Un spectacol programat despre pericolul militarismului și al războaielor de agresiune, pe scena din Brașov, unde patosul și tonul grav înlocuiesc, treptat, jocul și persiflarea, proiectînd, în prim-plan, inocența unui cuplu manipulat cu cinism de către instituții „fixe“, ori modificate numai formal de-a lungul istoriei. (Regia, Eugen Mercus.)

● *Evel mediu întîmplător de Romulus Guga la Teatrul Mic* : seriozitatea intervențiilor, profunzimea analizei, mărturiile scriitorului și ale regizorului au trans-

format discuția la spectacolul Teatrului Mic într-o aplicație practică asupra repertoriului contemporan, într-un seminar de lucru cu concluzii generalizatoare, valabile pentru întreaga problematică a colocviului. Piesa lui Romulus Guga a fost considerată ca un moment important, revelator al dramaturgiei originale, ca o lucrare majoră, ce intervine de pe pozițiile intelectualității noastre în disputa continuă dintre principalele poziții ale ideologiei contemporane. Piesa a fost suspusă unor investigații multiple, ce au probat, pe rînd, caracterul ei politic, de afișată implicare ideologică, calitatea de avertisment împotriva tendințelor „noii drepte“ ce proliferază azi în lume. S-au detaliat tezele polemice folosite de autor, indicîndu-se subtilitatea cu care ne-a înfățișat resorturile gândirii totalitare și ale spiritului inchizitorial, felul în care a demascat rezistența unor structuri anacronice, apte să se disimuleze sub protejele înfățișării actuale; s-a vorbit despre originalitatea expresiei, despre capacitatea operei de a-și crea propriul gen, disociindu-se influențele literare, filiațiile expresioniste, motivele de tip brechtian, de filonul autentic, inconfundabil stilistic, derivat din modalitățile și preocupările românești ale scriitorului. În egală măsură a fost comentat și explicat spectacolul, considerat la rîndul său ca un act artistic remarcabil, un succes al tinerilor creatori (regia, Cristian Hadji-Culea, scenografia, Octavian Dibrov), care au dat textului maximum de expresivitate și de atracțiozitate teatrală, limpezindu-i sensurile, clarificîndu-i finalitatea.

S-a subliniat audiența montării în rîndurile unor largi categorii de spectatori, a căror reacție s-a dovedit stimuloare și pentru artiști. S-a considerat că prin piesă teatrul își exercită menirea de tribună a educației politice, de instrument al educației civice.

Cenaclul Festivalului

a apărut ca formulă nouă în program: prezentarea unei opere tipărite care n-a intrat încă în circuitul repertorial. Tema zilei: dramaturgia lui Paul Cornel Chitic. Un referat introductiv (Mira Iosif) a încadrat piesele lui Chitic în categoria teatrului politic, tangent la modalitățile „agitprop“, specificînd consonanța lor, sincronismul cu producțiile și experiențele genului, practicat intens pe scară mondială, ca formă de cristalizare teatrală a unei efervescențe sociale radicale. S-a analizat structura operei, s-au reliefat mecanismele compoziționale, procedeele teatrale și tehnicile specifice de sensibilizare a ideilor. După prezentarea unui act din *Europa, aport, viu sau mort!* (în

lectura unui grup de studenți de la I.A.T.C. îndrumați de regizorul Hadji-Culea), discuțiile s-au constituit într-o puternică pledoarie pentru dramaturgia acestui scriitor de autentică angajare politică. Vorbitorii (V. E. Mașek, Laurențiu Ulici, Natalia Stancu, Ileana Berlogea, Victor Bibicioiu, Theodor Mănescu) s-au referit la programul estetic riguros urmărit de autor, la consecvența lui tematică — ipostazele revoluției în diferite faze ale istoriei —, la gravitatea atitudinii, la formula „incomfortabilă“ a unui teatru de atac, stimulator pentru colectivele teatrale interesate de stilizări globale, de convenții sintetizatoare, puse în slujba unui conștient ideologic specific. Deși participarea practicienilor scenei a fost redusă, sperăm că acest cenaclu al festivalului va da roade și piesele lui Paul Cornel Chitic vor găsi în cele din urmă drumul către public.

Tema-cadru

a colocviului final, „Contribuția teatrelor la constituirea unui repertoriu general conform sarcinilor artistice și educative ale mișcării teatrale românești actuale“ a fost pusă în relief de două referate, substanțiale și incitante, susținute de Margareta Bărbuță, reprezentanta secției de critică a A.T.M., și Victor Bibicioiu, instructor la Direcția artelor și instituțiilor de spectacole din C.C.E.S. Punctele lor de vedere au luminat pozițiile cîștigate, cota valorică atinsă de piesa originală, eforturile în conspectarea hărții teatrale a lumii, demonstrîndu-se caracterul militant, programatic, al repertoriului, zona lui fierbinte, — direcția contemporană — adînc integrată în edificiul politicii culturale a partidului. Dar atît referatele cît și dezbaterile, care au urmat, s-au oprit cu precădere, cum era și firesc, asupra neîmplinirilor existente, asupra lacunelor și obstacolelor vădite, asupra unor deficiențe tematice și carențe de informare, criticîndu-se, într-un tir concentric, deprinderile rutiniere, prejudecățile dogmatice, indiferențele mascate sau interesele mărunte care mai acționează, grevînd nefast realizarea programului teatral. Diversitatea unghiurilor de abordare, din perspectiva dramaturgului, a secretarului literar, a criticului (mai scăzută a fost prezența factorilor de decizie din teatre), multitudinea aspectelor vizate, caracterul judicios al cerințelor formulate la adresa celor care compun lista pieselor jucate într-o stagiune, au dat discuției un caracter constructiv, subliniîndu-se necesitatea continuei adînciri a democratizării operațiilor de selecție și întocmire

a repertoriului, calitate specifică muncii noastre, stabilind un climat creator, de responsabilitate colectivă.

Au fost amendate pozițiile birocratice, anacronismele în procedură, fetișurile, care frânează accesul piesei noi către scenă, pledându-se pentru relația directă, eficientă, dintre dramaturg și teatru (dramaturgii Teodor Mazilu, Dumitru Solomon, Romulus Guga, Paul Cornel Chitic, I. D. Sirbu). S-a invocat răspunderea politică și culturală a constructorilor afișului, s-a elogiât curajul civic în introducerea valorii, s-a amintit necesitatea privirii de perspectivă, datorate generațiilor viitoare (Dina Cocea, președintă a A.T.M.). S-au făcut considerații asupra repertoriului, avându-se în vedere nevoile artistice și educative ale publicului, necesitățile formative ale actorilor și regizorilor, ca și cerința epocii față de teatru ca oglindă a lumii în care trăim (profesorul Ion Zamfirescu). S-a cerut dramaturgiei, în speță piesei originale, un răspuns mai direct la solicitările realității un plus de angajare în sfera realismului, o selectare mai exigentă a literaturii „esopice”, supralimentate cu metafore, parabole și alegorii (dramaturgul Theodor Mănescu). S-a detaliat rolul secretarilor literari în metodologia repertorială, deplângându-se do-

cumentarea deficitară, informația superficială, mimetismul propunerilor, evocându-se, totodată, piedicile întâlnite la diverse foruri locale, ciocnirea inițiativelor creatoare, a elanurilor pozitive de oboseli și comodități funcționărești. S-au produs, pentru o informare globală, lungi liste de titluri din dramaturgia contemporană, din diferite zone geopolitice și de cultură, criticându-se, din nou, îngustimea perimetrului cultural cercetat la ora actuală, caracterul întâmplător, lipsit de ferme criterii valorice, care persistă în compunerea afișului „piesei străine” (profesorii Ileana Berlogea, Ioana Mărgineanu).

Concluziile, formulate de Constantin Măciucă, director adjunct în Consiliul Culturii și Educației Socialiste, au preluat parte din observațiile formulate, lansând un număr sporit de sarcini tuturor celor care își aduc contribuția la compunerea caietelor de titluri.

Confruntare deschisă pe terenul principal al activității teatrale, „Contemporan '80” a fost o acțiune de prestigiu a cărei eficiență se va dovedi neîndoios pe parcurs.

Mira Iosif
Valeria Ducea

Pitești

Reuniunea studiourilor de teatru

Cu câțiva ani în urmă, aflându-mă la teatrul din Pitești, pentru vizionarea unui spectacol, mi-a fost arătată cu minerie, de către câțiva actori, moderna sală mică — sala studio, amenajată undeva, sus, în podul clădirii. Era, pe atunci, o noutate, în acest domeniu, și luase ființă, la propunerea și în concepția arhitectonică a lui Liviu Ciulei. Nu am auzit, însă, ca sala aceea mică să fi impus vreun spectacol cât de cât mai acătării, cu toate că s-au mai făcut încercări. Teatrul piteștean, în ciuda clădirii renovate și a existenței unor actori dotați, vegeta, se complăcea în mediocritate.

Iată că la începutul primăverii acestui an, teatrul iese din anonimat aprinzând brusc toate luminile rampei. De necrezut, teatrul intră din plin, brusc, fără acele mutații selective, cuceriri treptate și receșiuni, în lumea artei.

Pentru această intrare, el și-a pregătit — cel puțin așa se pare — o strategie și o tactică.

Strategia stă în simplitatea planului de a surprinde și a-și însuși noutatea.

În toată țara, au apărut acele săli mărunte, încropite de oamenii teatrelor, pe unde s-a putut. Ideea simplă a piteștenilor a fost de a organiza la ei acasă *prima reuniune a studiourilor de teatru*. Pentru aceasta, s-au insinuat, pe ici, pe colo, pentru a convinge factorii responsabili și a smulge aprobări. Directorul Constantin Zărnescu și actorul Ion Foța au meritul, dincolo de profesie, de a fi și niște harnici răzbătători. Nu că n-ar fi întâlnit un consens de conștiințe, fiindcă ideea plutea în aer — cum se zice — dar una e să fii de acord cu ea, și alta, să participi la realizarea ei în fapt de viață. Sprijinul a venit din partea Comitetului județean de cultură și educație socialistă Argeș, prin președintele său Petre Popa, și, cum era de așteptat, din partea Asociației oamenilor de artă și a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, de pretutindeni unde s-au găsit entuziaști pentru nou.

Tactica piteștenilor a constat în pregătirea pe nesimțite a surprizei; nu aceea de a fi gazde primitoare, pline de soll-